

W tym numerze:

- ⇒ ZAWARTO KOMPROMIS W TEMACIE STOSOWANIA PESTYCYDÓW
- ⇒ CZECHY JAKO NOWY PRZEWODNICZĄCY UNII KŁADĄ NACISK NA ENERGETYKĘ

ZAWARTO KOMPROMIS W TEMACIE STOSOWANIA PESTYCYDÓW

Parlament Europejski oraz państwa członkowskie uzgodniły kompromis, który zaostry przepisy dotyczące stosowania pestycydów w sektorze rolnictwa Unii Europejskiej.

Pakiet przepisów kompromisowych łączy w sobie projekt rozporządzenia w sprawie produkcji i udzielania pozwoleń na stosowanie pestycydów oraz projekt dyrektywy w sprawie zrównoważonego wykorzystania pestycydów. Nowe ustawy wprowadzają nowe surowe kryteria zatwierdzania substancji aktywnych w pestycydach oraz wymagają od państw członkowskich opracowania planów działań odnośnie do pestycydów celem ograniczenia ich ogólnego wykorzystania.

Parlamentarne głosowanie nad pakietem ustaw pestycydowych odbędzie się na styczniowej sesji plenarnej. Nim zaczną obowiązywać, nowe przepisy muszą być ostatecznie zatwierdzone także przez Radę. Kompromis osiągnięty przez Parlament i Radę zakończył trwające przez lata spory o stosowanie pestycydów - ich niebezpiecznym oddziaływaniu dla zdrowia ludzkiego i środowiska oraz o poziomie surowości kontroli autoryzacyjnych.

Negocjatorzy, zgodnie z wolą Parlamentu, zmienili kształt rozporządzenia w sprawie produkcji i wydawania pozwoleń na obrót pestycydami; wprowadzono więc surowe kryteria ograniczające użycie oraz zabraniające stosowania różnych substancji aktywnych w produktach ochrony roślin. Pierwotnie zaproponowana przez Komisję lista zatwierdzonych substancji aktywnych (chemicznych składników pestycydów) zostanie utworzona na poziomie UE, natomiast wydawanie pozwoleń na obrót legalnymi składnikami pestycydów będzie regulowane na poziomie krajowym.

Komisja zdołała przeforsować regułę strefowego zatwierdzania pestycydów¹. Oznacza to, że zacznie obowiązywać wzajemne uznawanie substancji aktywnych pestycydów w strefach północnej, środkowej i południowej Europy, wyznaczonych przez Komisję. Niemniej i w tym przypadku Parlament wymógł na Komisji ustępstwo, polegające na dopuszczeniu wprowadzenia zakazu stosowania danego produktu przez indywidualne państwa, z określonych przyczyn związanych z rolnictwem lub środowiskiem.

Mimo wszystko najbardziej kontrowersyjne do zatwierdzenia okażą się z pewnością kryteria odrzucania substancji aktywnych. Pakiet kompromisowy wprowadza bowiem w tym względzie o wiele surowsze warunki, niż domagały się tego ugrupowania rolników i organizacje sektorowe. Stosowanie substancji genotoksycznych, karcynogennych lub szkodliwych dla procesu rozmnażania będzie zabronione, chyba że ich wpływ na zdrowie ludzi okaże się rzeczywiście znikomy. Natomiast stosowanie substancji neurotoksycznych, immunotoksycznych i pewnych substancji zakłócających gospodarkę hormonalną człowieka będzie zabronione, jeśli zostanie udowodnione, że powodują one znaczące ryzyko wystąpienia zaburzeń. Jeżeli istnieją bezpieczniejsze środki alternatywne, produkty zawierające określone substancje niebezpieczne (wpisane na listę substancji, które mają być zastąpione innymi w ramach rozporządzenia

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie i prawa
pokrewne do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

¹ Patrz Agroekspres nr 521 i nr 541

REACH²), będą musiały zostać nimi zastąpione w ciągu trzech lat – jak chciał Parlament, a nie pięciu – jak proponowała Komisja.

Niestety, znane ze swej szkodliwości substancje mogą nadal znajdować się na rynku przez okres do pięciu lat, jeśli muszą być zastosowane do walki ze szkodnikami roślin i jeśli nie ma innych substancji alternatywnych.

Nowe prawo będzie stopniowo zastępować istniejące prawo UE. Pestycydy, które mogą być wprowadzone na rynek w ramach obecnych przepisów będą dostępne do chwili upływu terminu ważności udzielonego zezwolenia. W ten sposób władze UE chcą uniknąć zakłóceń rynkowych, jakie mogłyby być spowodowane nagłym, masowym wycofaniem produktów z rynku, jak obawiały się niektóre państwa członkowskie i podmioty działające w sektorze.

W treści kompromisowych ustaleń znajduje się wiele surowych warunków, wprowadzonych przez posłów zasiadających w Parlamentarnej Komisji ds. Środowiska, którzy w listopadzie 2008 r. przyjęli sprawozdanie posłanki Zielonych Hiltrud Breyer. Breyer pochwaliła porozumienie, określając je jako kamień milowy w ochronie środowiska, dla zdrowia publicznego i konsumentów w Europie. Dodała, że przyniesie ono wielkie korzyści nie tylko dla zdrowia publicznego, ale także dla środowiska. Wśród tych ostatnich wymieniła podniesienie poziomu ochrony pszczół, które bardzo cierpią z powodu stosowania pestycydów. Aby nowa substancja chemiczna mogła być wprowadzona na rynek i utrzymać się na nim, konieczne będzie udowodnienie, że nie wpływa ona w sposób niedopuszczalny na pszczoły, tj. nie spowoduje nagłej lub powolnej eksterminacji rojów. Jest to zwycięstwo dla wszystkich zainteresowanych stron, nie tylko w sektorach środowiska, zdrowia publicznego i ochrony konsumenta, ale także dla gospodarki europejskiej, bo doprowadzi do zwiększenia innowacyjności, wysuwając UE na pozycję lidera w tej dziedzinie.

Europejscy producenci pestycydów są jednak szczególnie niezadowoleni z powodu proponowanych przepisów dotyczących substancji zakłócających gospodarkę hormonalną. Największa krytyka kierowana jest pod adresem kryteriów ustalania tego szczególnego wpływu substancji chemicznej na zdrowie człowieka. Phil Newton, kierownik ds. komunikacji w Europejskim Stowarzyszeniu Ochrony Roślin ECPA określił treść projektu jako nonsensowną z naukowego punktu widzenia. Newton dodał, że pewne substancje, teraz klasyfikowane jako zakłócające gospodarkę hormonalną, mogą nimi nie być w rzeczywistości, a mimo to wszystkie te produkty wrzuca się do jednego worka, jak gdyby posiadały te szkodliwe dla zdrowia cechy. W jego opinii należy zmienić pewne sformułowania projektu.

ECPA wezwała do przeprowadzenia niezależnego badania naukowego nowego ustawodawstwa oraz do badań, które pomogą sprecyzować pojęcie substancji zakłócającej gospodarkę hormonalną, aby w przyszłości uniknąć nieporozumień. Kończąc swój komentarz Newton wyraził rozczarowanie faktem, że gdy ECPA domagała się, by pakiet kompromisowy został zaopiniowany przez Europejską Agencję ds. Bezpieczeństwa Żywności, Agencji w ogóle nie dopuszczono do dyskusji.

Druga część kompromisowego pakietu przepisów obejmuje projekt dyrektywy w sprawie zrównoważonego sposobu wykorzystywania pestycydów, która ma na celu ograniczenie powszechnie stosowanych ilości tych substancji. Państwa członkowskie zostaną wezwane do opracowania i przyjęcia krajowych planów działań określających cele ilościowe, środki i harmonogram wdrażania planów, mających na celu ograniczenie ryzyka i wpływu stosowania pestycydów na zdrowie ludzi i środowisko. Odpowiednie służby państw członkowskich zostaną także poproszone o opracowanie instrumentów zachęcających do zintegrowanego zarządzania ochroną przed szkodnikami i do stosowania alternatywnych metod kontroli szkodników. Wraz z tym planuje się opracowanie harmonogramów i celów związanych z ograniczeniem użycia pestycydów. Dla dobra kompromisu posłowie do Parlamentu Europejskiego zrezygnowali ze

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1907/2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń dotyczących substancji chemicznych (REACH – skrót od początkowych słów rozporządzenia w jęz. ang. **R**egistration, **E**valuation, **A**uthorization and **R**estriction of chemicals)

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie i prawa
pokrewne do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

swego żądania ustanowienia celu, jakim było ograniczenie stosowania pestycydów o 50%. Natomiast zabronione będzie opryskiwanie roślin z powietrza, choć za zgodą odpowiednich władz możliwe będą jednak odstępstwa od tego zakazu. Wnioski o stosowanie opryskiwania z powietrza trzeba będzie składać do władz w odpowiednim czasie.

Nowe przepisy wymagają też, by państwa członkowskie zapewniły właściwe środki do ochrony przed wpływem pestycydów na środowisko wodnego i zasoby wody pitnej. Chodzi o tworzenie stref buforowych w celu ochrony organizmów wodnych oraz strefy bezpieczeństwa dla wód powierzchniowych i gruntowych wykorzystywanych do picia. W strefach tych nie wolno stosować lub składować pestycydów. W odniesieniu do tego Parlament i Rada zgodziły się na zakaz stosowania pestycydów lub ograniczenie ich stosowania do minimum na określonych obszarach, spełniających cele rekreacyjne, takie jak: parki, ogrody publiczne, tereny sportowe i rekreacyjne, boiska szkolne i place zabaw oraz w pobliżu ośrodków ochrony zdrowia.

Parlament będzie głosował nad projektem nowych przepisów na sesji w Strasbourgu 14 stycznia br. Następnie Rada będzie musiała zatwierdzić nowe przepisy.

Na spotkaniu Komitetu Stałych Reprezentantów COREPER, z 27 państw członkowskich przeciwko pakietowi głosowały jedynie Wielka Brytania, Irlandia i Węgry.

Komisja jest gotowa przeprowadzić pełną analizę wpływu nowych przepisów o pestycydach po ich wejściu w życie. Androulla Vassiliou - komisarz ds. zdrowia - przemawiając na ostatnim w 2008 r. posiedzeniu Rady Ministrów Rolnictwa w Brukseli, wyraziła w imieniu Komisji gotowość do odpowiedzi na żądania państw członkowskich i sektora, dotyczące oceny i uznania znaczenia kontroli skuteczności nowych przepisów. Pani komisarz określiła kompromis między państwami członkowskimi i posłami Parlamentu jako zrównoważony i pozwalający UE na zażegnanie obaw o dostępność pestycydów dla rolników oraz o ochronę zdrowia ludzi i środowisko.

Źródło: „Agra Europe Weekly nr 2341 z 19 grudnia 2008 r.

CZECHY JAKO NOWY PRZEWODNICZĄCY UNII KLADĄ NACISK NA ENERGETYKĘ

Dla nowej, czeskiej prezydencji priorytetami jej kadencji będzie polityka produkcji biopaliw i energii odnawialnej, jak również dywersyfikacja dostaw energii do Europy.

Po przejęciu władzy w UE z dniem 1 stycznia 2009 premier Czech - Mirek Topolánek, wymienił energię jako jeden z trzech priorytetów swojej kadencji, prócz gospodarki i stosunków zewnętrznych. Skoncentrowanie się na kwestiach energetycznych wynika zapewne z Paktu Energetyczno-Klimatycznego, uzgodnionego w grudniu ubiegłego roku przez prezydencję francuską, który określił wiążące cele dotyczące produkcji energii odnawialnej, do jakich Unia ma dążyć do 2020 r. kontynuując pracę Francuzów. Czechy będą dążyć do opracowania bardziej zharmonizowanej strategii UE, aby zapewnić dostępność energii dla Europy. W swym przemówieniu Topolánek zaznaczył, że to podejście będzie wymagało analizy podaży i popytu na energię w UE oraz bardziej intensywnej ogólnoeuropejskiej współpracy w sektorze energetycznym, w tym ulepszenia połączeń sieciowych. Czeski premier zwrócił też uwagę na znaczenie bliskiej współpracy z krajami trzecimi i dywersyfikację źródeł energii, oraz na potencjalny rozwój energii nuklearnej.

Do chwili kolejnego wprowadzenia restrykcji przez Rosję bezpieczeństwo energetyczne jako priorytet ustępowało kwestiom środowiskowym, w przeciwieństwie do polityki USA, gdzie kwestie energetyczne stanowią priorytet absolutny.

Poza tym, Topolánek będzie się także starał posunąć negocjacje WTO, które od dłuższego czasu nie posuwają się do przodu. Zgodnie z mottem prezydencji czeskiej, którym jest „Europa bez barier”, premier Topolánek chce w pełni promować ideę czterech fundamentalnych wolności unijnych – wolnego przepływu dóbr, kapitału, pracy i usług, redukcji biurokracji, stanowiącej ciężar dla przedsiębiorstw, oraz zwiększyć liberalizację w handlu międzynarodowym w ramach

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie i prawa
pokrewne do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

porozumień WTO. Jeśli prezydencja będzie ściśle współpracować z Radą, być może jeszcze w styczniu zostanie opracowane nowe stanowisko negocjacyjne do przedstawienia na forum Światowej Organizacji Handlu.

Z uwagi na to, że porozumienie o reformie WPR zawarto w listopadzie ub. Roku, minister rolnictwa Czech Petr Gandalovic nie będzie obciążony ciężarem burzliwych spotkań Rady Ministrów Rolnictwa. Mimo to, z uwagi na fakt, że komisarz Mariann Fischer Boel ogłosiła rok 2009 rokiem poprawy jakości żywności, nowy przewodniczący Rady będzie miał pełne ręce roboty, m.in. w marcu, kiedy to w Pradze odbędzie się specjalna konferencja, na której odbędzie się dyskusja na temat nowych inicjatyw w dziedzinie poprawy jakości żywności w UE.

I wreszcie, jeśli za czeskiej kadencji, tj. w bieżącym półroczu, zostanie ratyfikowany Traktat Lizboński, Parlament Europejski zyska pełne prawa współdecydowania wraz z Radą UE o sprawach rolnictwa. Czechy są poza Irlandią jedynym państwem członkowskim UE, które nie ratyfikowało traktatu. Jednakże liderzy czeskiego rządu zapewnili, że nie stoi on w sprzeczności z konstytucją czeską i szybko stanie się on tematem ostatecznych dyskusji w obu izbach czeskiego parlamentu.

Źródło: „Agra Europe Weekly nr 2342 z 2 stycznia 2009 r.

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie i prawa
pokrewne do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione